Maarta 18
1934
№ 64 (1125)
DEEDE-YDE KOTO
Ceentersojuuziin, 19.

Gazar byriin proletaarnar, negedegtii!

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) Namiin Bur-Mongoliin MK, BMASSRiin TGK ba Burprofsoveediin edər byriin oorgan

...UR.-MONGOLIIN RESPYYBLKIIN KƏDƏLMƏRIÇƏN KƏDƏƏ BIÇEGÇEDIIN 6-DUCAAR KURALDA
BOLŞOVIIGIIN KALUUN BAJAR KYRGEJAA

„Keblel sonin bol gancakan zebseg bəgəəd, tyynii açaar namnai ədərbyri, cag byri kədəlməriçən angitai əəsədtəə kereglegdeke keleer jarildaza baina. Angi ba nam kojoriin koorondo sedkeliin utasa zalaguulka bişe arga zebseg ygei azai. Bişe tiime nugarkai aparaad delekein baigaalida baidag ygei“. (I. STAALIN)

Proletaarnariin niitiin sanaliin komandiirnuudiin kuralda

...gləə ədər neegdeke Buriaad ...igoliin respyyblikiin kədəlmə... kədəə biçegçediin VIdugaar ...l bol aikabtar jike ulas təriin ...rtai tyykete kural mən.

...ne kural bolbol ton jike kari... ...lgatai yjede tokiooldozo ton ...ucalgatai zyilnyyd uul kural ...e kelcegdeke baina.

...ne zyilnyydiigi ərgənəər kel... 1932 ondo əngərəsən ku...as koişo odoo kyrter kədəl ...ilçenii ilalta ba dutuu dunda...diigi todorkoilon temdegleze ...adaa bolşoviigçolon bykii ...e elsyylze kədəlmerilkiin ...zaabarinuudiigi batalaza abça, ...kural bol kebleliin kədəlmə...i eriş kubilaltai bolgoko kural ...l.

...aja əngərsən BK(b) Namiin ...dugaai kural bol ilagçadiin ...l bolko baina Manai nam ...Leeninii TK ba yynii udari...ça nəkər Staalinii zəb kətəl ...doro jabaza, uul kuralda ...u jike tyykete yzegdeegyi ...anuudiigi ali bykii froontanuud ...re tuilasan baina.

...zakuin talaar delekein nege ...indyystrizesen, kynde aza...dberi socialiis josoor şinéd...deze baisan jike socialiis kə...azal togtoogdoson azai. Azal ...ii azaamidəraliin ba sojol bol...oroliin talaar aguu jike amzal...uud tuilagdasan. Ulas oronoo ...agalkiin talaas manai SSSR ...n j'keken kycetei bolzo beki...en, manai K T. baatar ulaan ...g kendeç i'agdakagyi, kerbee ...saniigi ergilte ygeigeer buta...iko kyce çadaltai bolson azai. ...Manai bolşoviig nam bol 17 ...aar kuraldaa kezee kezeeki...s eb negedeliin talaar bata ...ieer negedeze, gancakan sa...tai, gancakan yzeltei jiresen ...l. Manai nam bol kəndətə ...ridagça nəkər Staalinii kətəl...i doro jabaza ali olon angiiin ...sanguudiigi katuu kariuu əg... butacokizoi

...apitaliis etegeediin syylşiin ...i bolko kulaaguudiigi şuud ...dkasan baina. Ene angiiin dai...guudii agintanar bolko trooc...ani! etegeed bolood. baruunii „zyynii“ kelberelnyydi'gi Lee...ii yndesenii bədolgiigi ebdeg...eldeb şoviniistanuud ba buruu ...tende katuu kariuu əgçə bu...kison. Odoo namiin zinkenii ...am ilazai. namiin 17 dugaar ...al-ilagçadiin kural bolno.

...Manai bolşeviig kebleliin ba ... kədəə biçegçediin əmənə ...jike kariuucalgata yyrgenyyd ...o baina şuu.

...amiin 17 kuraliin batalsan tog... programanuudiigi bidener ...cala əəsədəə sainar oilgozo ...ad zogcoko bişe manai gol zo... kadaa ene tyykete togtool ...arinuudiigi olon niite azalça...i dunda darui nebtergylze, te...iigi negete negen ygei uul ku...n togtoolnuudaar kujaglaka jo...i bainabdi.

...amiin 17 dugaar kuraliin tog...uudiigi ərgenəər nebtereyyl...i yndeseer olon niite azalçan ...iin bykii kyce ba idebki enty...zmiigi, bykii kyce çadaliigi on... gigyi socialiis bəlgəmiigi baiguul kiin keregte elsyylke—keblel ba kəd. kədəə biçegçediin nen tyryynii ujalga mən.

V dugaar kədəlmərçən kədeə biçegçediin kuralaas odoo bolko VI daki kuraliin kugacaa dotor manai „Ynen“ soninii kədəlməriiin dyngyydiigi jərəkiilen tobço tediigeer abça karabal nilieed ygei ol on amzaltanuud 1 taiç ba nelieed ygei olonç dutuu dutagdalnuudtai baika juum.

„Ynenii“ tuilasan amzaltanuudiin gol tediini: „Ynen“ bol edər byriin sonin bolzo bekizekiin kamta leeninii namiin negen kurca naldalgata zebsegeni bolzoi. „Ynenii“ toirozo baigaa olon tooto kəd. kədəə biçegçed bol namiin baidalgata tusalagcad, prolətaariin niitiin sunatiin komandiirnuud bolzo, arad niitiigi emkidkeze, socialiis baiguulaltiin bykii keregyydte elsyylze, eldeb janziin angin daisanguud, oportuniistanuud, korotoi kulagaiçanuudiigi ba şyylig, alban koiroguud ba loodornuudiigi gem kaira ygeigeer buta cokizo, ilerkeilze baigçad mən.

Syyliin yjede kədəlməriçən kədəə biçegçediin dunda baga zer giin kədəlmərinyyd jabuulagdaza baina. Byke aimag rojoonuudaar aimagiin ba somonii kədəə biçeg çediin kuralnuud engerbə. Ene kural deere manai biçeeçed caaşadaa jabuulka kədəlmori, zamiin tukai kelceze, zakiaa zaabarinuudiigi abça taraa josotoi.

Ene yje dotor kədəegəər bygede şa'kuu aimag rojonuudta rajonii ba ulas təriin keltesilin soninii biçegyyd bii bolbo, basa kaniin soninuudiin too kolkooz, sovkooz ba brigaadanuud deegyr jike olon bolson azai. Zarim nege aimagiin sninuud ba kaniinç biçegyyd kədəlmərieə sainar tabiza çadasan baina.

„Ynen“ soninii socialiis mal azaliin, kolkoozuudiigi azakuin ba emkidkeze, kolkoozuudiigi bolşoviig, kolkoozniguudiigi çanga çadaltai bolgokiin teləə temeceke temeceende nelieed ygei amzaltanuudiigi tuilasa, əngərsən 1933 onii yjede kolkozuud ba sovkooznuudaar, ba saç emkinyydeer (Borgoin sovkkooz, ed keregleqçediin kaapiraaciin eblel, G.O.B.T g.m.) nelieed olon brediitelnyydiin ba angiin daiin daisanguudiin kiisen koroto keregyydiigi ilerkeilze kemzee abkuulsan baina. Geke meţiin olon

Amzaltanuud baina. Gebeç, manai „Ynenii“ dutuu dutagdalnuud ton olon daina.

Manai „Ynen“ sonin bol bykii kədəlmərieə gyiced şinedkeze emkidkee ədii əşəəç muugaar jabuulgaza baina. „Ynenii“ amagalan bişe baidaliin zyilyydiigi gol tediigiini temdeglebel:

1) „Ynen“ soninii kədəlməri mənəə kyrter namiin 17 kyraliin zaabariin iyndeseer gyiced şinedkegdeze tabigdaa ədii baina. Sonindo gardag biçegyydiin olonkini ton jikenyyd, todorkoi bişe baidag. Gadna manai biçegyyd bol zarimdaa opiratiiv ba mənəə ədəriin kereglelde çukala bişe baiza baidag bəgəəd.

2. Mənəə kyrter manai soninii emkidkeliin ba kycendeŋi kyrgekiin talada dutagdaluud nileen bii baina. Bideker bol kaana nege kolkooz deere bujuu somsoveedte baisan dutuunuudiigi gyiced biçeze gargabaç tere dutuunuudiigi usadkakiin arga zamiigi gyiced todorkoigoor ileşeryylze əgədəg ygei baigdana.

3. Amagalan bişe baidaliin gol zyil juub gekede „Ynen“ soniigi taraakiin kereg mən manai „Ynen“ soniniigi taraakiin kereg mənəə ədər buzagai muugaar jabaza baina. Kerbee 1931 ondo „Ynen“ bol 5 minga garmagai keseg taraagdaza baisan aad, əngərsən 1933 onii oktiaabriiin negeni medeegeer 1350 arai geze taradag bolson. Mənəə 1934 onii maartiin 1de 2000 keseg kyrebe. ygiin şaltagaani

a) „Ynenii“ redaagciin zygees kədəlməri sulaar jabuulsan deerees.

b) Pooçto ba soninii taraagça kolboonii jike muugaar ene keregtee kandasan uçaraas

c) nutagiin namiin, komsomoollin ba somsoveed, kolkooziin emkinyydiin kerlegseedeg ygei, kaikaraltai muugaar kandaşanii yndesen deerees garasan.

4. Soninii keleni bolood ygiin nairuulga ba teerminyydiin talaar jike olon dutagdaluud baina şuu. Manai biçegyyd ton jikenyyd baikaasgadna ygiin nairuulga, udkiin talaar todorkoi bişe, ilyy ygenyyd tei zarimdaa ton salaar biçegdeze gardag baina.

5 Kədəlməriçən kəd kədəə biçegçediin dunda redaagciin zygees bolbosorolin kədəlməriigi jike sulaar jabuulaza baina. Redaagca ba kədəə biçegçediin koorondoki baricaan jike muu baina. Kədəə biçegçediin too caarsan deere jike olon (1064 kyn) baibaç, edenii 597 nege kojor biçedeg baina ene meţiin olon dutagdaluud baina manai sonin biçegiin proonlo deere baina.

Kəd kədəə biçegçediin VI dugaar kural bol 17 dugaar kuraliin tyykete togtoolnuudiigi nəkər Staalinii zaabarinuudiigi bejelyylkiin keregte bykii kycee elsyylke josotoi. Ene togtool ba zaabarinuudiigi bodoto kereg deere bejelyylke, manai Buriaad Mongol oroniigi badaran kegzezə ba tyryy respyyblikyydiin negen bolgoko keregte olon tooto kəd. kədəə biçegçediigi idebkiteigeer kanduulka baina.

Mənəə ziliin kabariin tarilgiin kampaaniigi bamal azaliigi kegzyylkiin ilangujaa təl abka jabadaliigi sainaar emkidkeze, namiin ba soveed zasagiin manai orondo olgoson tusalamza kəngələltədə kariuucan ugtajaa,

Kədəlməriçən kədəə biçegçed angiiin seremziigi deeşelyylze ali baika yyrgenyydiigi bolşoviig çolon orozo gyicedkejaa kurca guurasaa ulam kurcadkajaa. Leeninii namiin ba udaridagça Staalinii tugiigi deeşeni ərgəjaa

Pariiziiin komuuna ba MOOPR

„Soveed zasag bol delekeideki nii kojordugaar alkam juu ali proletaariin diktatuuriin kojordugaar yje mən. Negedygeer yjeni Pariiziin komuuna baisan juma“ (V. Leenin)

Angiiin temeceliin gol dələn dotoroos proletaariin diktatuuriin ankan tyryynee kyn amitanii tyykede yzegdeseer egce 64 zil bolzoi.

Pariiza kotiin zebsegte kədəlməriçən bol byrzyiner ba pomeeşçegyydiin zasagiigi unagaaza kuuliaa gartaa abaad, zyg bykeneesee angiiin daisadta oroilgon, eləskələn jadaraltai temecen, çusaa askan baiza kuuçanii baidaliigi yndeseerni usadkaka ba şine baidaliigi təkəərkiin eki gargasan baina.

Socialiis baidaliigi ilaltataigaar baiguulza baigaa SSSR ulas bol bol pariiziin komuuniin yre ba pariiziin komuuniin bodoto yrgelzelel mən. SSSR ulasiin proletariaad bol pariiziin komuunaarnuudiin ekilsen keregiigi əəsədiingəə onco tusagaar baidalda ba tusagaar kəgzəltiingəə yjede yrgelzelseer baisandaa jikeken bajartai cogtoi baiza baika juma,

Tiikede proletaarnar gancakan Pariizada ilasan. Mənəə proletaarenar delekein zurgaanii nege kubiiin ezen bolood baina. Tiikede proletaarnar tariaaçantai kolboogyi baisan ba iimiin uçaraas niudargaçuud bolon naigalzuur tariaaçan etegeediigi byrzyiner əəsədiin tusada kereglezə, Pariiziin proletaarnariigi daruulsan baina. Mənəə ygeitei ba dunda çadaltai tariaaçan bol komuniis nam ba proletariaadiin udaridalgaar socialiizm teişe şuud kandan orozo byrin çələəteigeer əəriingəə şine baidaliigi baiguulza baina. Tiikede proletaarnar socialiizmiin ekin kemzeenyydiigi jabuulkadaa naidam ygeişegeer gaikasaar oroson juma. Mənəə SSSR ulas socialiismiin yje baidalda lab orozo socialiis ekonoomikiin suuriigi baiguulaad angigyi socialiis bəlgəmiigi baiguulka tabanziliin kojordugaar zilde orood jabana. Mən tiikede Pariiziin proletariaad bol negen duutai bolod mete nam ygei baisan ba proletaariin diktaruurni zizeken byrzyiligyydiin medelde oroçoson uçar deerees tulga ygeideze naigaka gunkalzaka jabadal garasan azai.

Mənəə təmər mete katuu zuramta bolşoviig nam bol kədəlməriçən tariaaçan angiiin temecel ba azal baiguulgiigi zəb zamaar udaridan kətəlzə, zam deeree tokiooldoson baruun „zyynii“ oportuniizmatai bucalta nicalta ygeigeer temecen, angiiin seremziigi ulam kurcadkan angiiin şugamiigi deere bariza jabana.

Tiin 63 ziliin caadtai proletaariin diktatuuriin dyre yzegdesen baina.

Pariiziin komuuniin unasan uçarani kadaa, tere cagiin kədəlməriçən proletaarnar bol Maarksiin teoori ba kubiskaliin taaktikiigi oloogyi, dyreşelgyi gylmer baisanaas bolson baika.

Odoo yjede delekein baidal jamar bolood bainab?

Kamagiin tyryynee SSSR ulasiin baidaliigi abça yzebel aguu jike indyystriiin oron bolzo, əəsədiingəə azakuigi bolşoviig josoor şinedken baiguulsaar odoo angigyi socialiis bəlgəmiigi togtooko kojordugaar tabanziliin kojordoki zilde orood jabana. SSSR ulasiin kədəlməriçən angiiin yyskel keçeel ədərəəs ədərtə ərnin kəgzəzə azayiledberiiin byteece yzegdee duuldaagyi jikeer deeşelen kəgzəsən,

Uçar iime tula SSSR ulasiin azakuin kəgzəltiin zarim negen bodoto toonuudiigi abça yzebel mənəə yjede azayiladberiiin talaar sosialiis seegtor 99% ezelze bai san ba kədəənii azakuin talaar sosialiis seegtorlin tariaanii gazar 84,5%, caadtaini əmçiin azaltanda 15,5 proc. yleke baina. Jlangujaa azayiledberiiin oronuudiin baiguulalta manai orondo jike tyrgeneer urigşaa dabkisan. 1930 oniikioos mənəə 1934 ondo manai azayiled beri 2 dakin urgasan baina, enyyniigi proceentaar kelebel 101 proc. Kerbee tyynii dain ceregiin uridataiki yjiin kemzeetei zergeçyylen yzəbel 4 dakin şakuu jike bolson bojuu—291,9 proc. bolzo kyrçe jiresen baika juma. Mənəə manai kədəənii ygeitei jaduu tariaaçan aradiin 65,0 proc kolkooz azaltai bolzo, zygeer bekizesen tomo tomo kolkooznuud olon bii bolson baina.

Enyyntei kamta kədəənii azaliigi mikaanigzaruulka, tyyniigi maşiina zebsegeer kangaka jabadal tuiliin kurdanaar urgaa. Mənəə Soveed kolboon. dotoroo keden milijoon morinii kycetei Maşiina Traagtriin Staancanuud baiguulagdasan. g. m.

Ulas oronoo indyystrizyylkiin talaar tooloşogyi jike amzaltatai. Keden jikenyyd kynde indyystriiin oronuud (kTZ, ÇTZ, Dneepre-GES, Magnitogoorski Goorikovskiin avozavood, Boobrikoviin kombinaad tagaan dalai—Baltiiin dalain kanaal) g. m.

Tedeniide, kapitaliis oronuudta juu bolzo bainab- Kamag tyryynee tedenii azakuin baidaliigi kelebel wənəə 4 deki zildee ekonoomigiin kriisiste dairagdan nerbegdeze, gesen ilgaagyi kamag bykii azaknini kriiziseer kuçagdaza, paikin tyynees ene janzaaraa baiza jamarç multarkaar bişe bolzoi. Tedenii azal kədəlməri ygeiçyydiin too zilees zilde, ədərəəs ədərtə ulam oloçoron əsəzə, kapitaliis josiigi esergyycen bosolgo kiike jabadalni ulam çangadasan. Enyyniigi zarim ulasuudta toogoor abça yzebel: Aanglida—3 milijoon şakuu, Germaanida 5 milijoon, KAKŞ—da 10 milijoon kyrçe baisan baina şuu Enyyn deerees arad amatanii eləskələn turanki, ykel zobolon aikabtar jikeden gaarça baina.

Jlangujaa Germaaniiin faşiistanuud bol əəsədiiogəə zerlig şydiŋg kabiran kədəlməriçən angiiin keregiin teləə ami bejee kairagyi temecegçedligi jaaza kamagiin muukaigaar keseen alakiin koinoos galzuugaar şunakairan şylesee askaza baina. Enyynii negen gerçeni bol əngərəgçə zilde Germaaniiin reikstaagiin galdagdada komuniistanuudiigi bariza kaasan ba tedeniigi kerkibeç ygei kiikiin ali bolko kemzeenyydiigi byke çadalaaraa jabuulbalniç, zaakanç tusa dəkəm bolzo əgəsən ygei, karin tere Leipcigiin proceese bol Germaaniiin faşiistanuudiin kamag bykii ile dalda jabuulganuudiigi cəm ileryylen tedenii niuurta nilboson mete tuiliin içegyyritei kereg bolon şilzeze, zemetenii suurida suugaa komuniistanuud Dimiitrov, Popoov, Taaniv, Toorglir gegçed əəsədiingəə ynen bolşoviig zorigiigi byke delekein azalçan təmənii əmənə gaikamşag ileer gargan, ynen komuniis namiin geşyyn baisan neree nerelyylze çadasan baina. Gebeç

Germaaniiin faşiistanuud ulam caaşaa içekegyi sanaarkan, durasagdagça komuniistanuudiigi çusata tyrmede kaasaar baigaasan. Mənəəç keden zuu mingan azalçanii erkim kəbyydiigi kaasaar, kiudasaar baina Zygeer bykedelekein kədəlməriçən angiiin aguu kyçete, cucaraşagyi baatarlig eriigiin kyçeer Demiitrov ba tyynii nəkədiigi tabiuulagdasan baina.

Olon ulasiin proletariaadaas faşiizmiigi esergyycen temeceke temecel ulam çangadaza, gazar byri vostaani, zabastoovka, azal kədəlmerieə kajalgan bolzo, ami bejee kairalalgyi buu zebşeg barin bosozo baina şuu. (Aavstrida, Fraancada, Ispaanida g. m. basa ulasuudta).

Iime deerees tedenəriin koorondoki aka dyygiin kolboogi ulam batadkan bekizyylze, faşiistanuudiin tyrmede aaigaa kubiskalça nəkədtə zuramiin tuslamza kyrgeke MOOPR-iin kədəlməriiigi ərgəər jabuulza, tyynii geşyydte oloor elsen oroko çukala,

MOOPR bol bykedelekein kədəl məriçən angiiin temeceltei nigta kolbootoi baikani damzag ygei azai,

Sajakan kədəlmərieə dyyrgesen BK(b) Namiin 17 dugaar kural bol, bidenerees kojordugaar tabanzil dotoroo angigyi socialiis bəlgəm baiguulka byrin təgəldər meriin kətəlbəriiigi olgozo əgəsən tula tyyniigi ədərbyriingee azal kədəlməri deere bejelyylen gyicedkekiin teləə byke kycee elsyylen temeceke iosotoi. Manai namiin udaridagça nək. Staalinii tyykete iledkeliigi byke kədəlməriin yndese kolgon abça, tyynii zaabariin josoor şine şine ilaltanuudiigi tuitakiin teləə urigşaa dabkijaa.

„Ştyyrmiin yzel suital olon temenii ujuun sedkelde badaran cecerçe baina. komuniizmiin kereg ilagdaşagyi!

(I. Staalin).

Maartiin 23-da kolkooznig udaarniguudiin kural

Udaarniguudiin kural boltor dutuunuudaa cөm gyicedkek

Selengede yrese kaalga eşөө dyyreedyi

(Manai biçegçees).

Selengiin aimag 1934 onii kabariin tarilgada 52104 ceent, yrese kaaka josotoi aad maarta 6 nii me deegeer 46787 ceent bujuu 89% dyyrgeed baina. Mөnkөlөigiin tariaa 5210 ceent kaaka lesebtei aad 3603 ceent. bujuu 69% dyyrgeed baina Kartaabkiin kөrөngө 5818 cent kadagalagdaka j o s o t o i aad, 1805 ceent, bujuu oroidoo 31% dyyrgegdeed baina.

Ene kaagdaad baisan yresenii 28100 ceentairnl treejeriir ceberlegdesen baina, caaşankini ceberlegdeegyi.

Jamar somonuud tөsөbөө dyyrgeegyi çiregdeze jabanab gekede, Өbөr-Zөөkeln somonii kolkoozuudiin yrese 74% mөnkөlөlgө 74% kortoobkiin kөrөngө juuç ygei. Mөn Nojokonii kolkoozuud yresee 80% kaaba mөnkөlөlgө 49% kortoobko basa ygei. Tamçiin kolkoozuudiin yrese 50%, mөnkөlөlgө oroidoo 20%. Zargalantiin kolkoozuud yrese 70%, mөnkөlөlgө 0,5% geke mete buzagaigaar çiregdeze jabana.

MTS deere karaza yzebel byriç zigşyyritei. Ene MTS-iin karijaata kolkoozuud bol yresee 89% mөnkөlөlgө 56% dyyrgesen baina,

Kortoobkiin kөrөngө kaalgligi ba өmçөlөn dyyrgeegyi ba mөn negeç kiilo kaagaagyi jabadalnuud baina.

Selenglinkid bol maarta udaarniguudiin kuralda yresenii ba mөnkөlөlgiin tariaagi 100 kubi ceberleze kaaka ba busaç tarilgiin beledkelnyydiigi byrin gyicedkeke ujgigatai

S. Gan.

Leenin arteelda niudargaçuud tarilgiin beledkelde saad kiize baina

(Manai tuskai biçegçees)

Kiaagta. Altain somonii Leenini neremzete kolkooz bol kabariin tarilgada ton suia, jaaralgyigeer beledkeze baina. Tөsөbiin josoor 375 ceent. yrese kaaka josotoi aad, 340 ceent. kaagaad baina. Eneni ceberlegdeegyi, çanaraar muu.

Maşiina zebsegyydiigi zasabarilka kedөlmeri martagdankai. 17 plyygtei aad, tedenii zasabarigyi. Gadna tarilgiin, kadalgiin cabçalgiin maşiinanuud bol geşyydiin gazaaguur kaişa kereg orkisoni, ende tende butarçood baika jum.

Agroteeknikiin kemzeenyydiigi dyyrgeze, tarilgiin gazarta casa togtooko kokir şibke ba ynese askaka kedөlmeri ekilegdeeç ygei.

Saja boltor tariaaga cokizo dyyrgeegyi, kariin cagaalga kiize, araki daza baisan baina.

180 kedөlmeriin moridtoi bөgөөd, tedenii 38 ni kyçeer muu. Mөnөө boltor tarilgada jabaka moridoo ilgaza sain tezeelde oruulaadyi baina.

Ene kolkooziin zarim geşyyd azaliin discipliineer ton muu.

Agronoomiin zaabari bejelyylke tukai -„tyryyşeer talka cokizo dyyrgeje daa, tiigeed casa, ynese cugluulka tukai kedөlmeriin brigaadada duradkaka kereg bolbo baina".

Ene bol kooson ygeer ketelberiledeg tyryylegçed geze medekeer baina.

Gadna, ene kolkooziin dunda angiin daisad bolko lama, niudargaçuud baina. Zişeelkede. Nikolai Badmazabiin gegçe oficeeriin kyy, ekenerni niudarganii bacagan, azal kiike duragyi, 1933 on dotor oroidoo 14 azalta eder olson baina.

Badma Dainzanii gegçe uridiin lama erkee kasagdasan, 35 zilde lama jabakaas gadna, nutagiin ygeiteinerligi nileed zaraza mөlzөөn baika,

Mөn lama ba niudargan Guzuriinii Gombozab, Budazab Ajuuşiin, Ceren Galdanii, Gombozab Namsarain gegçed baina.

Iime tula ede angiin daisadiigi darui ceberleze, nam zasagiin peer gyicedkeke keregtei.

Aimagiin emkinyyd kemzee abagtii

A. Nagasiin

Somsoveediin zygees moridto sanalaa tabinagyi.

Selengiin aimagiin Gegeetiin somonii soveed bol odoo ziliin çukala çukala kampaaninuudiigi cag bolzortoni gyicedkeze çadangyi tasalduulsan baina. Enyyn deerees tus somonii soveediin tyryylegçe Batiin gedeg respyyblikiin ankadugaar kuralda kara loozo deere sugaad bucazai.

Gegeetiin somsoveediin muugaar kedөlze baisani gancakan kabariin tarilgiin beledkel deerees gereçelegdeze baina. Zişeelbel:

Tarilgiin kampaanida kamta 1361 ceenter yrese kaaka josotoi baisan aadla, tynees 1331,42 ceenter kaakaza, caanani eşөө 30 ceenter şeniiciin yresen dutuu baina.

Kedөө azakuin maşinlin zemsegiin zasabari jөrө dyyrsen, gebeç çanariin talaar jamarç baisani eşөө medegdene ygei. Tarilgada keregledeke өbөө tezeeleni gebel: 433 nogoon soloomo, 1903 ceenter өbesөө 35 ceent. ovioos beledkesen bolboç moridoo sain tezeelde oruulza, tarilgada beledkeke jabadal ekileg dee edii.

Agroteeknikiin çukala kemzeenyyd ton muu jabuulagdaza baisan, 83 gaa paar deere casa togtooko gesen aadla, karin casa ygei baina geze ogtolon tasalduulsan.

Uçar iimede, Selengiin aimagiin emkinyydiin zygees enyyn tuşaa eris kemzee abça, tarilgiin beledkeliin dutuugi gyicyylke josotoi.

Manıbadar Şaraanov

„STAALIN" KOMUUNAAS ZIŞEE ABAGTII

(Selengiin aimagiin „Staalin" komuuniin zooteeknig nөkөr Şobogorlintoi jarildaa)

Manai komuuniin maliin too tologoin korolto zogsozo, engeregçe zilees nemeze ekilsen baina. Zişeeni: 1933 onii janvaari 1 de kamta 5 tologoi baisaaa, 34 onii janvaar 1-de 6389 tologoi bolzo, 944 tologoi juu 17,3 % nemesen baina.

Ene jireke 35 onii janvaari 1-de kamta 7483 tologoi maltai bolzo, 1098 tologoi juu 17,2% nemeeke geze bodomzolood, kabariin otonii kampaanida beledkel, tөl abalga, maliin karuusa kariuucaligi çangadkaka meteer temeceze baina bdi.

Manai komuuniin mal azal bol 5 brigaada bolzo kubaagdana:

1.Koninii tavaariin feerme (KTF)
2.Syynii tavaariin feerme (ST.F)

Ene feerme kojor brigaada bolon tasarna, 4 Gakain tavaariin feerme. 5 Aduunii brigaada. Ene 5 brigaadada kamta 136 kyn jabadag bөgөөd, enyynii 50-ni erenyyd, 86-ni ekenernyyd, 20 komsomoolçud, 2 namiin geşyyd, 47 udaarniguud azallazi baina.

Bykii malnuudiigi terel jөrөleer ilgabal: eberte mal 2556 tolgoi; Aduun 407 tol,koni ba jamaad 3337 tol., gakai 85 tol, bolno.

Mөnөө yker ygei kolkoozson usadkagdasan, fivraall sarada enyyn tukai asuudal tabiza, kolkooznigudta 44 ynieed,85 tөrөkө yker, 50 kaşaraguud ba 15 buruunuudiigi geşyydte egtesen baina.

Maluudni tөrөze zakalba. 866 ynieed tөrөkө aad 110-ni tөrөө. 1258 konidiin 437 tөrөsen, 165 gakaiin 67-ni tөrөsen, 67 gyyd tөrөkө aad,1-ni tөrөsen baina. Narai tөlөөs ykeke ba dutuu garka jabadaluud yzegdene ygei.

Maliin brigaada deere ton gabşagai janaza baisan kedөlmeriçөd Danzanii (Saaliiça); Budiin Kanda (mal oduulagça) Togooçiin Dorzo (ykerçen) Oçoriin Ceren (koniçon) geke metener olon baina.

Otonii kampaanada beledkeliin talaar 33 tolgoi bukatai, enyynii 27-ni ceber çusatai tomo yylteriin. 65 kucanii 32 ni Mirinoos.5 azartai, 2-ni orolooviin tomo yylteriin, 2-ni poroodisto, 1-ni .jeriin. 5 tologoi Aangliiin yylteriin gakaitaibdi. Edemnei tusagaar baira da, tusagaas kooltoi baidag.

Ene 34 onii niuurta maliin dulaan bairanuudiigi barika geze nileed tekleerelgetei baisanbdi. Zarimni ekilegdezeç baina. Modon metiin keregselyyd barag şakuu beledkegdenkii.

Ene zilde maliin kooloor dutaaka ygeibdi, Mal azaliin froonto deere ene tedii jabuulgatai bainabde.

Nөk. Sraalinii „34 on bol mal azaliin talaar kubilaltiin zil bolko josotoi" gesen ygiigi manai kolkooznigud bygede medeke baina.

Ene zaabariin josoor soc, mal azaliin tөlөө temeceze jabanabdi geze jarina.

S-Gan.

Cuulgiin soveediin tyryy Buddiin juu kelen

Mukar—Şibiriin aimagiin Cuulgiin somon bol nam ba zasagiin gazaraas tabisan azakuin ba ulas teriin çanartai kampaaninuudiigi cag bolzortoni amzaltataigaar gyicedkedeg negen tyryy zergiin somon mөn bolno.

Cuulgiin somon bolbol 177 erkete ail, 1264 amin zontoi bөgөөd, somon dotoroo 345 erkete ailaas baiguulagdasan 3 tomo kolkooz togtoson baina, Tus somonii arad zonii 95% kolkoozto oroson baina.

Tus somon bolbol sojol bolbosoroliin talaar ton koino geegdesen somon baisanaa, odoo sojol bolbosoroliin talaar tyryy zergiin somon bolzo çadasan baina. Nege doloon ziliin surguuli „(KKM), nege ekin şatiin surguuli, kamta kojor surguuli baika bөgөөd, byke somon dotorki baga nasanii kyyged bolbol 100% surguulida kabaaduulagdasan baina.

Kolkooziin dunda nyydel unşalgiin baişan baika bөgөөd enyynde jikenki kolkoozniguud kandasan azai.

Socialis mal azaliigi toogiin ba çanariin talaar yskeze saizaruulkiin tukai nam ba zasagiin gazariin togtooliigi bodoto kereg deereni bejelyylze, socialis mal azalaa 1933 onii niuurta 9% yskeze çadasan baina. Zişeelkede: 1933 onii janvaariin 1—de aduu morin 665 tologoi, eberte mal 1059 tologoi, koni—jamaan 1385 tologoi gakai 57 tologoi kamta 3166 tologoi mal baisan.

1933 onii oroonii kampaaniiigi sainaar өngөrgөze maliin tөl abka jabadaliigi zөbөөr tabiza, mal azaliin karuuciigi jikedkeze, socialis mal azaliigi 1933 niuurta kөgzyylze ekilsen baina. Odoo ker bodoto deere aduu 645 tologoi, eberte mal 1094 tologoi, koni—jamaan 1658 tolgoi, gakai 69 tolgoi, kamta 3466 tologoi maltai baina.

Maliin dulaan baira cөm barigdasan bolboç, dutuu zyil baika tula tyydiigi narui cagaa usadkaka bolno. Odoo zilde maliin өbөө tezeeleer cөm kangagdasan.

Mal azaliigi tomozoruulka jabadal muugaar tabiggasan baina, Uçarani bol angiin daisanii koroto buzagai zyrçelgees bolson bөgөөd tyyntei eris çanga temecel jabuulza bainamd:

Kojordugaar taban ziliin kojor doki ziliin kabariin tarilgada beledkөө baisaniigi yzebel: Yresenii foondiigi kaaka jabadal tөsөbiin josoro 77% somon dotoroo gyicedkesen' zişeelkede; tөsөbiin josoor 1336 ceentner jaarica 1047 c. şiniice. 409 cent, ovioos, 41 ceent; grişyyke, 53 cent. proos, kamta 9888 ceent. yrese kaaka tөsөbtei baisan. Bodoto deere gyicedkesenliigi abkada; jaarica 1295, 66 ceent şinice 662, 12 ceent, ovioos 200042 ceent. grişyke 52. ceent, proos 10, 17 ceent bөgөөd kamta 2220 ceentnir dyyrgesen baina.

Ene dutuu jabadal bol 1933 onii urgaca ton muu baisan ba kyldeze gemtesenees yresen ygei baisan juuma. Ulasaas 1561 ceent. yrese tus somondo egtesen azai.

Odoo yjede 2517 gaa tarilga somon dotoroo kiik bөgөөd tarilgiin gazar cөm belen baina. Tarilgiin gazariigi—1,635,5 gaa gazar yneseer ba şibke kokiroor ytegzyylsen baina. 272 gaa gazar deere casa togtooson baina.

Kedөө azaliin maşlin zabari ker zerge jabasaniigi karaka keseg kojor anzasata ply... keseg nege anzasata plyyg ... kai bornoi, nege çeejelke ... ton zasab arilsan baina.

Tarilgiin brigaadanuud kolkoozuudta baiguulagdasan riinii kycen boi basa bel... өbөө tezeel cөm beldesen jum. Өbөө 1357 ceent. Zelic 822 ceent. koolos 298 ... ovioos 511 ceent nogoon sol... 190 ceent. ootrbo, kamta ... ceent. өbөө tezeel tarilga... baina.

Morinii zebeseg gekede; komuud, 50 paar postorc... belen baizai.

Ulasta maka tuşaaka 71,32 ... tөsөbiigi 117 ceent gyice... desen baina. Maka, syy ba ... arisa tuşaaliigi ilyyçelen ... dkesen.

Mөngөn sangiin kampaar... dygeer kvaartal 56% somoi... toroo dyyrgesen. „Kojordu... 5 ziliin nege dygeer ziliin... lamzligi 18621 tөkөrigiin t... 127% dyyrgesen baina.

Ene nөkөr Budiin bol ... partizaan jabasan, odoo ... Namiin geşyyn ba batraag ja... bөgөөd, odoo soveediin ... meriçediin 1—dygeer kuralda... somonii jabuulgaar ilaltatai ... çadasandaa ulaan loozodo s... Nөk. Budiin bol kedil... ilaltatai baibaç dutuu z... mөn olon baika tula darui ... dkaza, socialis ilaltanuudii... yrgelze tuilakiin tөlөө tem... geze kelene.

Cuulgiin somonii kolkoozu... 34 ondo nөk. Staalinii,, k... zuudiigi bolşoviig bolgoko, k... zuudiigi çadaltai bolgoko"... loozongiigi bodoto kereg... bejezyylze çadakab gebe.

Zydkeliiin somonii soveediin tyryy nөkөr Nimbiin kabariin tarilgiin beledkel tukai jarildaan

Agiin aimagiin zydkeliiin somon bol imagta mal yskeberilelgiin azaltai bөgөөd, syyliin 2-3 zilyyd te өөөn tedii tarilga erkiledeg bolson baina. Tus somondo anka 7 kolkooznuud baisanaa odoo yjede zarimnuudani kamtarça oroi 4 kolkooznuud bolbo. Byke somon deere ailuudiin 66 % kamtarasan ba maluud 7800 tologoi baisanaas tyynii 70 proc, niitelegdesen baina. Өngөrөsen zilyydte manai kolkooznuudta keterkei oloor jabuulagdaza baisan şurgan orozo zarim kolkooznuudta buzagaigaar, azayiledberinyydiin doroituulan baisani, karin aimagiin namiin komiteediin zygees tuskai ankaralta abtaza nileed olon niudargaçuud, cagaanii bandiiduud kajagdan, uul kiisen keregeere kinaltada uruulagdasai baika jum.

Ene kabariin tarilga somon deere 452 ga eldeb zyilyyd tarigdaka tөsөb abça aimagiin tөsөbөөs 8 proc deeşelyylegdesen baina.

Enyynde kergelegdeke 533, 48 ceent, buju 108 proc yresiigi ba çtrakovai faando 105 proc tasalaza gyiced „Treejer" maşiinaar ilgaza ceberleeed beki karuulaar kangagdasan baina.

Kolkooznuudta 4 brigaadanuud emkidkegdesen ba, tedenyydte yiledberiin tөsөbyyd, daabariinuud zokioogdoson baina.

Tarilgiin zebsegyyd, unalga, unalgiin kool bygede brigaaduud ta kubaaza bekizyylegdesen.

Tarilgiin unaada somon deere 665 ceent, өbөө soloomo ba 40 pyyd tukai ovioos tasalagdasan. Bykiisomon deere tarilgiin unaa 66 paar sar, 129 morid ilgagdaza sain kooldo tabigdasan baina.

Tarilgiin zebsegyyd 33 plyygyydees 31 ni zasabarilagdasan, 1. seejalka 109 boronoi gyiced zasabarilagdasan bainai.

Brigaaduud ba kolkoozniguudiin dunda socialiis meriiceegi emkidkegdesen baina.

Kara ulaan sambar somonii soveediin ba ulaan bulanguudta baiguulagdasan.

Dutuu zyilyyd gebel nileed olon baika jum

Tarilgada tasalagdasan unalganuudtaa „Kamtaral" „Buriaad darkan" geze kolkooznuudiin nuud,turankai, kedөlmeridee baisan deere cokom kanga... Edende jikeken tezeel ... deke josotoi. Gadna ila... „Buriaad darkan" kolkooz, kolkooznuud dotoroo kozomı... jabasan tula, enөө yjede s... emkinyyd jikeer ankarlaa... baiinabdi.

Tarilgiin kampaaniiin be... tukai niitiin dundaki kedө... sulaar jabuulgdana.

Yresenii bogni kuurai koro... eklyy kedөlmeri kiigdeegyi, aii... gazariin tasagaas tyynii tul... geç zaabari baidaggyi ba ... өөsedөө çadakagyi bainamdi

Kangajaa manai somon... kooznuudta urida şurgaza s... angiin daisaoguudiin kiise... zagain jabadaliin ylegdelig... ileryylen, caaşa dutuunu... zasabarilan kabariin tari... amzaltataigaar jike ujalg... baina.

B. Vaançagiin

Kөd. kedөө biçegçediin şine kedөlgөөn ergice deere

Buriaad Mongol Respyyblikiin 10 ziliin dotor kedөlmerilөzө, azakuin ba erdem sojoliin baiguulalta deere bolon azalçan niitiin aza amidaraliin baidaliigi yndeseereni kubilgan deeşelyylze jiresen ilalta bol kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin zergiigi ulam deeşelyylen, tedenii edebki keçeeliigi ulam kөgzyylseer jirebe. Manai Respyydlkede moziin ba aimag rajoonii sonin biçegyyd ulam oloçorozo baina. Azakuin sojol bolbosoroliin bolon kedөө azaliigi kolkooziin zamaar kөgsyylke kapitaliizmiin kog yledelyyd ba erte cagiin balar barga baidaluudiigi usadkakiin keregte kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin orolcon temecelseke jabadal kemzeegyi jike deeşelzei.

Manai Buriaad Respyyblikiin yndesen kelen deere keblegdedeg „Buriaad Mongoliin Ynen" sonin mөn nileed jikeer kөgzөzө baisan baina. Buriaad Mogol Ynen soninii redaagcada biçedeg kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin idebki nileed jike kөgzөsөn baina Zişeelkede: 1933 on dotor „Ynen" soninii redaagcada kamta 2625 biçegyyd kylieegdeed, tedenees 1818 kesegeni sonindo toligogdoson, 199 kesegeni mөrdөlgөdө jabuulagdasan, 239 kesegteni kariuu өgtөsөn ba 37 biçeg kereglegdee ygei baisan baina. Ene bol imagta „Ynen" soninii redaagciin byriidkelde oroson biçegyydiin too mөn bөgөөd, byriidkelde orol ygei kereglegdesen ba kereglegdee ygei biçegyydiigi tooloko jum bol jaaka argagyi olon baika jum.

Manai Buriaad Respyyblikiin kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin kedөlgөөnii ali tukai kөgzөzө baisaniigi ileryylke medee kelebel iime baina:

1928 onii janvaariin 8-da kedөlmeriçөn kedөө biçegçed 84 kyn ceregiin biçegçed 3 kyn, şabinar 6 kyn, baisan baina.

1929 onii janvaariin I de kedөl meriçөn kedөө biçegçediin kamta too 217 baisan, enyynees kedөө biçegçed 190 kyn ceregiin biçegçed 6 kyn, şabinar 21 kyn baiba!

1930 onii janvaariinl-de kedөlmeriçөn, kedөө biçegçediin kamta too 411 baisan, tyynees kedөө biçegçed 383 kyn ceregiin biçegçed 5 kyn, kedөlmeriçөn biçegçe 3 kyn, şabina 20 kyn baiba.

1931 onii janvaariin 1-de kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin kamta too 1083 kyn baisan. Tedenees kedөө biçegçed 1006 kyn, ceregiin biçegçed 8 kyn, kedөlmeriçөn biçegçed 7 ba şabinar 32 kyn, baiba.

1932 onii janvariin 1-de kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin kamta too 1179 baisan, tyynees kedөө biçegçed 1079 kyn, ceregiin biçegçed 5 kyn, kedөmeriçөn biçegçed 30 kyn, şabinar 60 kyn, baisan.

1933 onii ijyyniin 1-de kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin kamta too 1036 baisan, tyynees kedөө biçegçed 944 kyn. ceregiin biçegçed 5 kyn, kedөlmeriçөn biçegçed 18 kyn zaluu biçegçed 69 kyn, baiba.

1934 onii janvaariin 1 de kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin kamta too 1064 kyn baisan, tyynees kedөө biçegçed 950 kyn, ceregiin biçegçed 5 kyn kedөlmeriçөn biçegçed 20 kyn; zaluu biçegçed 69 kyn ba şabinar 20 kyn baigaa.

Enyyn deerees baicaakada, kedөlmeriçөn kedөө biçagçediin jөrөnkii kөgzөltө 1933 on kyrter cag yrgelze deeşelze baisan bolboç 1933 onoos ekilen doşoo orson baisan. Ene juu gerçelneb gekede manai respyybligiin kedөlmeriçөn kedөө biçagçediin kedөlmeriiigi sainaar jabuulaa ygei, ton muugaar jabuulsaniigi gerçelne. Kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin edebki keçeeli şyyliin zilyydte dooşolbo geze jaabaç kelze bolko ygei, gan akan tedentei bolbosoruulgiin onco todorkoi kedөmөlmeri jabuulagdaa ygeigi gerçelne. „Ynen" soniniiç redaagciin zygees kedөlmeriçөn kedөө qiçegçedtei jabuulsan kedөlmeri ton kangalta ygei, kedөlmeriçөn kedөө biçegçediigi byridkeke jabadal ton muu baisan deerees ene boloo. Eneni gaikaltai biçe bөgөөd „Ynen„ soninii redaagciin niitiin keltesiigi daaza baisan kyn bol uridiin gulbaagai kybyyn ba cagaan ceregiin kabaatan ba mөn orolgço redaagtorni. tabkain baandiin kalaatan baiza ene bolgoson baika jum. Syyliin yjede „Ynen" soninii redaagca ene karşa etegeedees ceberlegdesen bolboç, odoo kyrter kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin dunda kangaltatai kedөlmeri jabuulza çadaagyi.

„Ynen" soninii redaagciin byriidkelde baigaa 1064 kedөlmeriçөn kedөө biçegçediigi ere emiin talaar ilgabal: eregtein 967 kyn ekenerni 89 kyn baina. Namiin talaar ilgabal: Namiin geşyyn—240 kyn komsomoniin geşyyn—489 kyn ba namgyiçyyd—327 baina Zөөri çadaliin talaar ilgabal: kedөlmeriçөn 32 kyn kolkoozniguud 895 kyn, өmçiin azaltad 40 kyn ba alban kaagçad 97 kyn baina. Edenees 120 kyn sonin biçegiin udaarniguud boloobdi geze bejee ujalgalsan ba edenii 36 kyn tuskai biçegçed baina.

Enyyn deerees bodokodo manai kedөlmeriçөn kedөө biçegçediin jikenkin kolkoozniguud baina Emegtei biçegçed ba udaarniguud ton өcөөn baina. Ene bol manai kedөlmeriliin ton muugi gerçelze өgөnө.

Kedөlmeriçөn kedөө biçegzediin 1933 on dotor ilgesen biçegyydiigi tuskai asuudaluudaar ilgaad yzekede: yndesen josoliin baiguulalta tukai kamta 320 biçeg, ulas teriin kampaaninuud tukai 750 biçeg, angiin daisanguud-lama niudargaçuudiigi ileryylsen biçegyyd 337, nam komsomooliin baiguulalta tukai 286 biçeg biçeg, socialiis meriicөө ba udaarniçalga tukai 72 biçeg ba bişe eldeb tөrөliin 860 biçeg baina. Enyyn deerees baibaakada kedөlmeriçө kedөө biçegçed bol odoogiin gol asundaluudiigi tedeniigi toiruulan olon sanaliigi negedkedeg bo... ile baina.

Gebeş, manai respyyb... kedөlmeriçөn kedөө biçegç... kedөlgөөnii odoo өdөriin b... bol jөrөnkii deerees kangalta... geze kelze bolno. Bidene... ede kedөlmeriçөd kedөө biçe... dtei cag yrgelziin kedөlme... buulza, tedeniigi gol dol a... daluudiigi toiruulan iisyylze, cagiin baidalda taaruulan todorkoi zyilyydeer udari... çadaa ygeibdi. Kedөlme... kedөө biçegçeediin kedөlme... yneeseereni şinөdken, soc... baiguulaltiin yiledberi sa... tөsөbyydiigi gyicedkeke ba dol tasaldalta şuud teme... keregte tedeniigi elsyylen ç... ygeibdi. Kolkoozuudiigi aza... ba emkidkeliin talaar bekizy... jabadaliigi ba ulas teriin kam... ninuudiigi cag bolzortoni gy... dkyylkiin tөlөө tedeniigi zөb... teigeer cag өrgөlzө udar... ygeibdi.

Iime deerees manai kedөln... çөn kedө biçegçediin so bolzo... zyilnyyd bol olonkidoo çana... talaar jikeken muu baidag M... kedөlmeriçөn kedөө biçegçe... negen zyil biçekedee jikenki t... dutuu dundanuudiigi, ende t... lama niudargaçuud şurgaba, tere zurgaanda baisan alban k... çad iişe tiişe tiişee kelberibe

VEEDIIN KUDALDAAGI DELGERYYLKIIN ZAM DEEREKI BOOMTONUUDIIGI KOG YGEI BOLTOR ARÇAKA

Selengiin potreebsojuuzda buzagai yzegdelnyydiin garaza baibaç, tyynde ankaralaa tabika kyn ygei uu?

edeseer namiin XVII- l ba nek. Staalin bol aariin ergilge tukaida aralaa tabisan ba ed ta- lgiin probleemiigi şiid- al bol menee koinog- iin jabuulka kedelmeri udal bolzo orono.

tiime bolkodoni odoo emkinyydiin urida ke ylemze kariuucalgatai gdasan baika begeed emkinyyd ba manai kelebel Burkopsojuuz i doodo şatiin emki- l 17 dugaar namiin ku oliigi ba nek, Staalinii bodoto baidal deereni yndesen deere byke kedelmerieee şinedken baiguulza daiçalkui çadabaritai bolko baisan.

Tiin odoo yjede manai respyyblik dotoroo kopiratiiviin sesteeme bol kedelmerieee ker zerge şinedken baiguulza kerzerge namiin 17 dugaar kuraliin togtooliigi bodoto baidal deereni bejelyylze kerzerge soveediin kudaldaaniigi zeboer ba onco todorkoigoor delgeryy bainab gebel menee bodoto byteesen kedelmeri jeredee karagdana ygei Zarim rojoonuudiin potreebşeestem bol kuuçan josoor kedelmeril seer baina:

Kopiratiiviin sisteemiigi saizaruulka jabadalda gol zyil kudaldaanii oparaadiigi bolşoviig kaadraar bekizyylze tendees angiin karşa etegeedyyd zese byriiin oportuniis nar alban koiroguudiigi bucaltagyi ceberleze arçaka jabagal men bolkoabisan begeed manai ende menee deere kopiratiiviin emkinyydte deereki naidabarigyi etegeedner suusaan baina geze ceke kele keer azal

Ene ederiin dugaarta garasan manai tuskai biçegçiin biçegees medekede Selengiin aimagiin potreebsisteeme aikabtar gynzegei tasaldalda oroson baika begeed enyynii uçar şaltagan bol Imagta kopiratiiviin emkinyyd eideb alban koiroog etegeedyyd şurgaza oroodeesediingee buzagai „jabuulganuu diigi" keseeltegyi erkize baina.

Ene baidaliigi dergedeki aikom, aimgyickom medeze baigaad kezee abadag ygei yzegdel bol kopiratiiviin kedelmeriigi nutagiinkem kinyydiin zygees toodog ygei baisaar asaniigi gerçelene.

Uçar iimede soveediin kudaldaagi delgeryylkiin zam deereki byke boomtonuudiigi temer kamuuraar kog ygei boltor arçaza darui cagaa namiin 17-dugaar kuraliin togtooliin yndesen deere soveediin kudaldaagi bolşoviig josoor delgeryylke byke namiin emkinyydiin daiçalkui zorilgo men.

D-Dam.

tiin „kedelmeriçed" zoniigi mekelke yyrgetei.

magiin Goortiin tasag nuudta arad zoniigi ed kil kiigtii geze avaan- tatasan baika jum. iliin tavaariin acaraza jamaraar kanganab ge tavaariigi tus zakigçad juma ugta ygei karin çe zakigçadni mengee caza abka geze jabadal baina. iguud ba emçeten 31 n kyrter jabadal kilzee Goortiin kedelmeriçed „odoo avaansiin tavaar jireke" geze zoniigi mekeleze oportuniis zan şal gargaza baika jum,

Enyynii uridaki acardag naimaagi karaza yzel el aradiin kereglеke ygei kyykediin naadan metein jrmanuudiigi acardag baisan. Tedeni ene kyrter Goortiin tasagiin laabka dotor kebtene.

Arad zoniigi mekelegçe Goortiin kedelmeriçedte zokiko gazaraas kemzee abça arad zonii eriltiigi oiriin cagaa kangaka bolbuu.

Zaluu bolşoviig.

Tyryylegçe cogtiin eeree bytekede naidaza suuna (manai tuskai biçegçees).

Selenge. Zargalantiin somonii silpoo bol urdaa tabigdasan çukala zorilgonuudaa dyyrgene ygei buzagai koino jabaza baina.

Zişeebebel: 1934 onii I deki kvartaalda jike arisanuudiigi 43 keseg beledkeke aad, oroidoo 15 keseg beledkeze 35% dyyrgesen. Butarkai arisa 156 tesebtei, gyicedkelni oroidoo 10 keseg juu 6%

Dotoriin beledkeliin talaar byriç buzagai muu. Eldeb jnzlin maka 123 k g tesebtei, dyyrgelteni oroidoo 2 k.g. 600 k g. angiin maka, 156 k,g, eeke 40k,g, zagsa, 5 k,g, endege, 10 k,g, ogoroodiin ideen ba 166 k,g, syy beledkeke tesebee 10% dyyrgesen baina. Ene bo! dyyrgeze jadagdakaar jike teseb bişe bolboç envynde şilpoogiin tyryylegçe Cogtiin gegçiin „eeree byteke" josoor kandasanii yre men bolno.

Angiin arisa beledkel men ene mete I kvartaaliin teseb bol 1000 tekerigiin angiin arisa baisan dyyrgelteni oroidoo 175 tek, 35 mengenii juu 17, 54% dyyrgesen baina

Mengen sangiin talaar pain 2730 tek, tesebtei baisanaa 2840 tek, juu 10% gyicedkesen baina. Ene bol ton sain dyyrgelte bolboç bişe zyilyydiin talaar muu baina. Ed tavaarta abaansa 3700 tek, tesebtei bolboç negeç mengge abaanca oruulagdaagyi, Bklaad 300 tek. men 0%. Tuskai oruulalta 520 tesebtei, gyicedkelni 182 tek, juu 35%. Kopiratiitaa 20 kyni geşyyn bolgon oruulka baisanaa oroidoo 5 kyni oruulza 25% dyyrgesen baina.

Ene bol tuskai kedelmeriigee kurdabçalan jabuuldag ygei, eeree bytekede naidaza suusanii gerçe bolno.

Basa kolkoozuudta çukala kereglegdeke zyilyyd jikeken komor acardag baina. Zonino oronoos katuu kemzee abka keregtei.

S—G—riin

ikaaçag Bymbeigi darui zailuulka.

imagiin kopiratiiviin kol- iin naimaanda prikaa- Bymbei Gombiin gegçe ajan ba niudarganii şin nbo Itigeliin kyy men. geliin gegce kolkoozdo da eeriingee keden ma- ilogiin staanca abaçaza in naimaada kudaldaza naliigi koroto zorilgoor aika. çe 33 ondo malaa ko- uzuuriin bajan çadaltai çaaraas Gombo Itigeliin oozoos kajagdasan aad ar kolkoozdoo ylde- naimaada prikaaçag bolood jamar zerge kedelmerilaze bainab gebel tus laabkiin ed tavaariigi buzur muukaigaar bailgana bykii ed tavaaruudiigi elise şoroido daruulaad arilgana ygei tyyndee salan bydyy ligeer k a n d a z a ebdeze baina.

Gadna jaruunada kapirtiiviin surguulida baikadaa surguuliingaa keden adijaal ba kuçaltanuudiigi kulagailan abaad bodkuulaar jiresen Men unşalgiin geriigi daagça bolood jabıkadaa niudarganii kyy geze kajagdasan baina.

Uçar iimees Gombiin gegçiigi nitiin jike zeeriees kolodkozo kolkoozoos kajagtii.

Gambiin kyy Bymbei geagiin kopirtiivlin tebiin

Zaluu bolşoviig.

Jaarmagta garsan produugtiin yne.

1. Kartaabka nege kiilo 1,20 tekerig 2. Oovoşi 1 kiilo 2,0 tekeriegte 3. Ebese nege tergiin 30-110 tekerigte. 3 Kapuusta nege kiilo 2,5 tekerigte 4. Synii toso 1 kiilo 2,5 tekerigte 5. Maka 1 kiilo 10-16 tekerigte 6. Saalo1 kiilo 30 tekerigte 7 Zagasa 1 keseg 5,12 tekerigte g. mete, baina.

Kolkooznig kedee aradiin tus jaarmagta oloor kandaa ygei dee tees kedee azaliin produugta ton komor, iimees bazaariin produugtiin yne jikeer baga bolno ygei.

Kuca Namsarain

„Ulaan Orongo"

Maartiin negende, arban cag engerçe baitar, Yde kotoos, keden maşiinanuud subaraldan gyildeze garba.

Zaa ede maşiinanuud kaana kaana oçobo geeçeb?

Sajakan Moskvaagaas jiresen uran biçegçed "Ulaan Orongiin" taban ziliin sain ederlelgede oçobo.

Menee maşiinanuud Selenge merenii koimoroor dungigar caгaan gybeenyydiigi alastan, ondog condog geldeseer arilçaba

Ydeşiin taban cag bolzo baikada, klyybiin yydende kyn zon maşa olon kamtarba Ulaabtai kyrin çuraitai udaarniguud, ulaan tugaa namilzuulan jireze, zele tatan zugsana. Tende baisan kyn byken, bajariin deleer şirbegdeze urmatai kaluun çaraigaar, tedeniigi karan baikadani ene ederiin bajariigi ugtaza baisanii duraskaalta temdeg bolgozo, zuragta buulgan ababa.

—Zaa kural neegdeke bolbo Klyyb dotor orojaa!

Klyyb soo bagtaşagyi olon zon ziriildeze sceeniin zygte kandaza suunabdi. Kyn bykenii zyrkenyyd, ceeze soogoo ignyykei naadaar katarça baisan şingi bajartaigaar teg teg debkereldeze baina.

Sceene deere ulaan tug, ulaa loozon Leeninii Staalinii zuraguud baina. Basa kazuu taliin kananuudta diagraam zurag too proceentanuud dyyren baina-

Keşege neegdeze, namiin yyriin sekretaar neker Bodoonii gegçe

Zaa nekedyyd! Manai „Ulaan Orongo geze komuniin, taban ziliin oi gyicesenii bajariin kural neegdebe geed, caaşani, amarçalalgiin yge kelesenii syylde, prizii diyymde jesen nekediigi sungaza, bajariin kural yrgelzelbe.

Komuuniin tyryylegçe nek. Dorziin gegçe raaparta kiikee stooliin kazuuda jireed.

—Zaa neked. manai Ulaan orongo" ankan togtokodoo, 38 ail, 317 maltai belibdi. Menee bolood baikada—216 ail, 5186 maltai 147 gaa tariaatai boloobdi Nek. Staalinii aguu jike zaabariaar angiiin daisan edegeedtei temecen çadaza aza baidalaa bodoto y n e n k e r e g deereni bolşoviig çanartai, çanga çadaltai bolgokiin çukala kerete baga bişe ilaltatai jiresen bolboç, dutuu dunda zyilnyydee ygei bolgon usadkaza ulam caaşaa kyçe zorigoo çarmain zangidaza, nam zasagiin zorilgiigi gyicedken çadakabdi.

„Ulaan Orongiin" udaarnig geşyydiin emenees ene ygejee naiduulnab.

„Ulaan Orongo" mandaka boltogoi!

Komuniis bolşoviig nam ba enyynii udaaridagça neker Staalin batboltogoi!

Gekedeni, klyyb dotor doşkon kui salkinii kedelsen mete bajariin dolgin, aliga taşalgan baruun Zyyn kanauud eede calgidaza baiba. Enyynii syyleer ailçadiin zyges amarçalgiin ygenyyd kelegdeze, basa yliger zişee yzyylen jabasan erkim udaarniguudta şagnal egteed, bajariin kuraliigi dyyrsen deere toologdozo, zyzeg naadan ekilbe.

Ene komuuniin taban ziliin oin bajar deere, juu karagdanab yzegdeneb!. Endees kolo bişe, negen kagzarkai luuçan gutaliin majagtai, dacan karagdaza baina. Ene bolbol: enyynii urda taban ziliin yjede 400 tukai lamatai, 200 garan gertei baisanaa, menee 50 tukai lamanar, 30 tukai ger bolood baisan azai. Ene juu temdegleneb! Ymekirçe seneze baisan kuuçanii burtag baidaliin ykezebaisan bodoto temdeg men.

Enyynii kazuuda men taban ziliin urida, ezegyi zerlig cagaan tala baisan gazarta „Ulaan Orongo" geze komuuna togtozo, menee taban ziliin oin bajariigi ugtan sain ederleze baina. Ene bolbol Ogtiabriin kubiskaliin yre, ygeitei, dunda çadaltan ba kelesençen barlaguudiin kyçe temeceleer socialiis baidaliin bata suuri baiguulagdaza baisaniigi ili todoor bodoto baidal deereni yzyylze baina.

„Ulaan Orongo" komuuna bol ulam byri bekizen kegzeseer yneкeeree bolşoviig kolkooz bolkiin şuud zamda orokoor alkalan jabasan ba men tyynii komunaarnuudiin çanga çadaltai bolkiin zamda orozo jabasanaas ton todorkoigoor temdeglen, caaşadaa angigyi, socialiis belgemiigi baiguulka kojordugaar tabanziliin teledleegi bolşoviig josoor gyicedkekiin telee temecekiin şine zorig ba kyçligi elsyylen zangidaza ababa.

Cog.Nom.

Manai azal

Taliin sebşeen seryyn
agaarta.
Tariaanii oroi miralzan
kelberine.
Socialiis majagtai kolkooz.
azalda.
Şudargaçuudiin kyçen kynkineze
kedelne.
Urgan tomozogço ene
azal.
Urma zorigiini kurcadkaza
baina.
Onison teeknikiin eldeb.
maşiinanuud
Ojuun bilegiini bolbosoraluan
ketelne.

Uran saikan sonin
biçegyyd.
Ojuun sedkeliini kurcadkan
cegnyylne.
Iime baidaltai kedelze
jabasan.
Iderken manai udaarnig
beje.
Komuniis namiin gol
şugamiigi
Kezeede ynen çangaar
sakiza.
Angiiin şugamiigi narinaar
bariza.
Arbizalta azaldaa gabşagailan
zydkene.

Selengiin aimagiin potreвsojuuz gynzegei tasaldalda

i tuskai biçegçees) n naimaagi delgeryylke, baraanii ergiltiigi tyr- a soveed naimaanii gol kazailgan ygei zeboer kopiraaciin nangin zee aar sakika jabadalnuud jaa potreebsojuuziin sis ida kariuucalgataigaar ene ederiin çukala zo- bolno. 17 kural bol ed tavaa- e tukai tyykete şiidke- za, naimaanii emkinyy- rograamanuudiigi zaan aina.

niin 17 kuraliin ton to- bariigi Selengiin aima- aciin kolboon bol oroi gene ygei. Aimagiin ko- kolboon bol eesediin- meriiigi şinedken bai- rondo kuuçan janzaa- neriee yrgelzelze, eese- edelmeri deere kubis- ergyy korto jabuulga- iledeze, byke kedelme- ai oruuiba.

Menee ederiin baidal deere karaad yzekede, Selengiin kopiraaciin kolboon bol ed baraa kudaldan abka arga ygei, byke ergilgiin zeerini yrigdeçesen baina. Kopiraaciin kolboon bol 710,000 tekerigiin yritei baina. Gadna 67000 tekerigiin yrilte-korolto bolson baina Burkopsojuuzda baraa abasanii 315000 tekerig telegdeegyi, Korin acarsan tavaariin yni kudaldagdaza dyyrsen. Naimaanii ergilgiin 105,000 tekerigiigi naimaanaas gaduur tusagaar keregselde gargaşalsan baina. Negedeki kvartaaliin mengen sangiin tesebiigi oroidoo 15% arai geze dyyrgesen baina.

Aimagiin kopiratiiviin kolboonii oportuniis ketelberilegçed bol yri zeeli ba mengen sangiin jabuulgiigi saizaruulkiin kemzee abkiin orondo karin ulam gynzegeideze baisan. Zişeelebel: tus kolboonii alban kaagçad bol eesedee 3 4 sariin yriigi teleegyi. Bykgaltiir Kiibirov gegçe 200 tek. Sobonob gegçe 110 tek. ba bişeç kedelmeriçedoni yritei suuza baina.

Enyyn deerees yri zeeliigee bagadkakiin ba yrike-kajaka jabadaltai temeceegyini ile garaza egene şuu.

Kopiraaciin nangin zeeriigi korloson zyyligyyd jamarç kariuucalgada kabaadaagyi, eesediingee kedelmeriigi jabuulsaar baina „Zariaa" geze kopkooziin 9,000 tek. 33 ondo 5 sariin torşo dotor yrigdesen baina. Enyyniigi ken yribeb gebel: Kopkooziin direegter Isaylov 6400 tek. Ambaarçan Ajuuşiin 1400 tek. Makaajav gegçe 5500 tek. yrisen, edener bol odoo kyrter jamarç kariuucalgada kabaadasangyi.

Kopkooziin azaliigi karaad yzebel: 33 on do 40 gaa oroosoto tarilga kiisenaad, enyynees oroidoo 82 ceentnir tariaa juu. gaagaas 2 c. tariaa abasan baina. 12 gaa şiniice tariza, 5,5 c. juu 1 gaagaas 45 klg. tariaa abasan baina.

Iime baga urgaca abasan jabadal bol genetiin ajuul bişe, tariigiin brigadiir Şişmorinov gegçe kopkooziin tariaa kuluuza abaad koopkooziin gazar deere eeriingee emçede tariaa tarisan baika jum.

Kopkooziin şeniicees 45 k.g. abtaza baikada brigadiir Şişmoriooviin emçedee tarisan tariaa naas 8 c. abtasan baina. Kopkooziin ogoroodiin tariiga barag şakuu kedelsen baina. 68 c. morkoovi, 78 c. kartoofil, 34 c. sviokto keldeeze kajasan.

Koroto jabuulgiin yre bol kopkooziigi 13100 tekerigiin garzada unagaasan baina. Odoo kabariin tarilgada negeç kiilo yrese ygei suuna.

Enyyn deerees baicaabal aimagiin kopiraaciin kolboon bol angiin karşa daisadiigi daraad, korlol yyskyylze baisani damzag ygei baina.

Aimagiin RKI -darii şalgaza gemteniigi syydte ceke egegtii.

S-G.

şyymzeleliin zyilnyy- eg baina. Eneni kedii zebken nege talatai bol- dunda zyilyydiin kazuu zişeenyydiigi, bodoto diigi erkim sain kol- rkim sain udaarniguu- kedelmeriigi biçeze ygei baina.

riçen kedee biçegçe- yd bol sain amzatiin kedelmeriiin yndesen udiigi gynzegiigeer ile- egçediin biçegyyd bol zeleliin çanartai bolboç bolşoviigiin niuur sakil- zeleliigi jabuulza çada- aina Manai kedelme- e biçegçediin too ni- ajaar mingaadaar too- ibaç, cag yrgelze biçe- l ton eceen zişeelkede gdozo baigaa 1064 ky- minii redaagcada bykeli o 1—nees 5 kyrter bl kyn: 5—aas 10 kyrter gçed 37 kyn; 10 aas biçeg ilgegçed 38 kyn;) kyrter biçeg ilgegçed —aas 30 kyrter biçeg kyn; 20 aas30 kyrter biçed zebken 10 kyn ba deeşe biçeg ig çed 14 kyn—kamtadaa 467 kynyydiin iigeze biçedeg baikadani caana yldesen 497 kyn bykeli zil dotor, zebken nege nege biçeg iigesen baika juu iime bolkodoo manai kedelmeriçen kedee biçegçed cag yrgelze, bygedeeree biçeze baidag ygei, toodog orolcogçodiin zebken kakasni yrgelze biçeze baidag baina. Ene ton jike dutuu zyil men. Manai kedelmeriçen kedee biçegeçed kediigeeree kam tarza brigaada bolon biçedeg zan şalgyi, jikenkidee ganca negeeree biçedeg şalgaltiin reioe ogtolon jabuuldaggyi baina.

Enyynde ken gemteib gekede Gancakan bidener gemteibdi Iime dutagdaltai jabadal nege talaas manai kedelmeriiin onco todorkoi bişe, negee talaas aimag somonii, nam soveeduudiin edebkinyydiin emkinyyd kangaltatai sainaar kedelmeriçen kedee biçegçediin kedelgeegi udaridaa „gyi edenii kedelmeriigi cag yrgelze zasan zalaruulaa ygei deerees bolzo baina. Kedelmeriçen kedee biçegçediin biçeze ileryylsen zyilnyydiigi kycendeni kyrgeke jabadal nutagiin emkilyydees ogtolon jabuulagdada ggyi, sonindo toliilogdoson keden olon sain yretei zyilnyyd jamarç kemzee abtangyi kocordog ali olon yzegdene.

Soindo toliilogdoson zyilnyydiigi kycendeni oruulka jabadalda buruugaar oilgogdoson uçaruud baidag. Zişeelkede: gancakan dutuu dundnuudiigi ileşelsen zyilnyydiigi merdeze kemzee abka josotoi geze oilgodog baina. Eneni buruu begeed kedelmeriçen kedee biçegçediin biçesen zyilnyydiigi kycendeni oruulkadaa, zişeete sain barimtanuudiigi toiruulan niite nebtergeliin kedelmeriigi jabuulza, tuskai ilaltiin yrienyydiigi olon niitiin ezelke kereg bolgoko josotoi.

Kedelmeriçen kedee biçegçediin aza baidaliin ba erkiigi kamagaalka jabadal ton sulaar jabuulagdana. Angiin daisanguudiin zygees manai kedelmeriçen kedee biçegçediin korlol kiikiin zabdalga ali olon yzegdebeç, tyyniigi niutagiin emkinyyd, ilangujaa şyyke tasalka oronguud, porkrournuudiin zygees cag darui dani kemzee abadaggyi kocordog baina. Kedelmeriçen kedee biçegçedte korolol kiisen keden olon angiin daisanguudta jamarç gemneigegyi urdiin kebeer, aaşalza jabadag baina. Zişeelkede engeregçe zilde M—Şibiriin aimagta manai negen idebkitei biçegçede angiin daisan bolko lamiin kybyyn dailan orozo kutagaar kojor gurban şarka bejedeni oruulsan begeed. tyynii keregiigi M—Şibiriin prokuroor cag tukaidanidani jamarç kemzee abaa ygei. Men engeregçe kabariin yjede, Kiaagtiin aimagiin namiin surguulida suraza baisan manai negen idebkitei biçegçiin nerede „çamaigi alkabei, çi amidii gertee bucaka ygeiç" g. m. iin zanaltiin ygenyydiigi biçeze, geriin kanada niaasan baibaç. tere zanaltiin biçegiigi biçegçed odoo kyrter oldoogyi kocorson baina. Ene metiin kereg yydiigi toolobol baragdaşagyi olon begeed, kedelmeriçen kedee biçegçediigi erkiigi ali tukai bidenei sakiza baisan, edegeer barimtanuud deerees ton ileer karagdaka tula ene tediigeer kemneje.

Enyynees koişo kedelmeriçen kedee biçegçediin dundaki kedelmeriigi yndeseereni şinedken baiguulka zuuraa kedelmeriçen kedee biçegçediin erkiigi kamagaalka kedelmeriçen kedee biçediin bicegyydiigi kycendeni kyrgeke jabadaliigi kamagaas çukala bolgoko keregtei baina.

Namiin XVII dugaar jike kuraliin tyykete togtooluudiigi kereg deereni bejelyylke jabadal bol kuuçan janzaaraa kedelze, kuuçaniin meetedeer azallaka ton argagyi bolsoniini ile. Kedelmeriçen kedee biçeged bol nek. Saatlinii iledkeliigi caaşadaa jabuulka kedelmeriiin meriin ketelberi bolgoko josotoi.

Kedelmeriçen kedee biçegçed bol angiiin daisanguud, tedenii aagiutanuud, kedelmeriiin kanciliaar biyrekraad meeted, kooson ygeten, jerenkii ketelberi egedeg joson ba ezegyi fynkcionaal josonii azaliin emkidkeliigi usadkaza byke kedelmeriigi yndeseerni şinedkeke jabadalda edebkitei orolcoko kemzeegyi jike kyçen men.

Ked. kedee biçegçed ba doodo şatiin sonin biçegyyd bol namiin 17 daki kuraliin togtooliin ynde seer, byke kedelmeriigi yndeseerni şinedkeke josotoi.

Ilaltaas daşuurkagyi, medeeşerkeke ygei, teempe suladuulza bolkogyi byri erçemtei, byri kurdabçalaltaigaar kedelmerileke cag jireзei. Iimede kedelmeriçen kedee biçegçed bol namiin kurcazebseg bolko keblel soniniigi kezeede belen bailgaka ba angiiin seremziigi deere ergeke josotoi. Kedee biçegçed manai respyybligiin ekonoomigiin yndese bolkomal azaliigi debzyylkiintelee ezelte sucaltagyi temecel jabuulka josotoi. 1934 on bol maliin too tologoigi erid deeşelyylke zil bolko josotoi. Gebeç, odoo jabaza baigaa maliin tel abalga olon dutuunuudtai baina.

Kabariin tariigiigi ene zilde ton sainaar çanartaigaar. bogonikon bolzor dotor engergeke josotoibdi yrese kaaka jabadal odoo kyrter, gyicedkegdee ygei baina. Urgaciigi deeşelyylke agrozooteeknikiin kemzeenyydiigi ton kangaltagyigeer jabuulagdaza baina. Ene bol ked. kedee biçegçediin ton sulaar kedelmerileze baisaniigi gerçelene.

Odoo kedelmeriçen kedee biçegçediin daiçalan oroko ene ederiin zorilgo bol kabariin tariigiigi sain çanartaigaar, 10—12 konogiin bolzor dotor gyicedkekiin ba maliin tel abalgiigi 100% bejelyylkiin telee selte susangyei temeceke josotoi.

Номер выпускал Цыбеков Ц. Корректировал Жамсаранов Ж. Верстал Аюшиев Г.